

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 15 • год. ХСIV • 7 август 2014 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Национален тракийски събор в Славейно

На 2 и 3 август в смолянското село Славейно се проведе тържество, посветено на 111 години от Илинденско-Преображенското въстание.

Организатори на събора бяха Община Смолян, Съюз на тракийските дружества в България, Смолянското тракийско дружество, Кметското наместничество в с. Славейно, Читалище „Съгласие-1883“ и Църковното настоятелство. Гости на събора бяха Красимир Премянов – председател на СТДБ, академик Стефан Воденичаров – председател на БАН и член на ВК на СТДБ, чл. кор. проф. дин Иван Илчев – ректор

на СУ „Св. Кл. Охридски“, Н. Матова – председател на дружество „Войвода Руси Славов“, Пловдив и член на ЦР на СТДБ, Тодор Ангелов – председател на Бургаското дружество и на Младежкия

тракийски съюз, Панайот Генов – председател на смолянското дружество, Таньо Стайковски – член на ВК на СТДБ, Андрей Печилков – член на ВК, М. Захариев – заместник кмет на община Смолян, стотици тракийци и гости на селото.

Всяка година в началото на август комитското село Славейно, което е център на борбите в родопския край, събира родолюбци, за да засвидетелстват своята почит към героите преобразенци. Националните

тържества започнаха в събота с панихида в памет на загиналите герои за свободата ни, отслужена в храм „Св. пророк Илия“. Програмата продължи с тържествен митинг, на който приветствени слова произнесоха Сийка Касабова – кмет на село Славейно и Кр. Премянов. Председателят на СТДБ запозна присъстващите и с поздравителния адрес на М. Попова – вицепрезидент на Република България.

Приветствен адрес изпрати и М. Миков – председател на 42-то НС, който също бе огласен. И двете поздравления публикуваме отделно на стр. 5

За жителите на Славейно честването на Илинденско-Преображенското въстание е не само въпрос на национална гордост, но е пример и за идните поколения,

да не забравят повелата на предците ни“, каза кметският наместник на селото Сийка Касабова, която даде началото на тържествения митинг. С падане на колена и минута мълчание присъстващите почетоха паметта на героите. Тържествено слово за Илинденско-Преображенската епопея, изразяваща мощния български устрем за осъществяването на националния идеал – освобождение и обединение, изнесе академик Стефан Воденичаров. Честванията продължиха с тържествен концерт и заря. На следващия ден в местността Хайдушки поляни бяха поднесени венци пред гробовете на Пейо и Кольо Шишманови и паметника на преобразенци.

Снимки Стоил Владиков

ТОДОР КОРУЕВ

Тракийските бежанци още като създават своята организация, осъзнават, че те, насилствено прогонени от родните си краища, са длъжни да опишат за поколенията историята на героичните им борби, традициите и фолклора. Дружеството „Странджа“, което е първообраз на организацията, започва да издава вестник със същото име, в който се забелязва „пристрастието“ към научноизследователската дейност. През 1921 г. започва да излиза вестник „Тракия“,

чен институт ще навърши през септември 80 години и ние ще отдадем първом почит към неговите първотворци. А те са Христо Караманджуков – председател, Иван Орманджиев – секретар-редактор, Анастас Разбойников – касиер-счетоводител и членове: Никола Константинов и Константин Петканов. За почетен председател е избран Софийският митрополит Стефан, който открива и учредителното събрание. В следващите години излизат най-бележитите изследвания за тракийци – за бита и езика на тракийските и малоазийските българи от Христо

Пионери в науката за Тракия

• Тодор Коруев

който поставя научните приноси в основата за изясняването на тракийския въпрос. На Дванайсетия редовен събор през 1927 г. е взето решение да започне издаването на Библиотека „Тракия“ с книги и брошури, и „Тракийски сборник“ – със статии и изследвания. В редакционния комитет на тези две издания влизат акад. Димитър Михалчев, Христо Караманджуков, Константин Петканов, Димитър Попниколов, Анастас Разбойников и Никола Константинов. Имената им сами за себе си говорят – все изтъкнати учени и писатели, патриоти, и повечето от тях поборници. От 1928 до 1934 г. са издадени 4 броя на „Тракийски сборник“ и 5 книги от библиотека „Тракия“. Още подробности за тракийската книжнина може да се научат от изследването на проф. д-р Иван Филчев „Тракийският въпрос и тракийското движение в България“, една „нужна, ценна, приносна книга“, както я нарече проф. Дойно Дойнов. И ще стигнем до 30 септември 1934 г., когато се създава Тракийският научен институт, който, както разбирате, не възниква на празно място.

Уставът на ТНИ определя така задачата му: „да обедини идейната и книжовната дейност, свързана с Тракия, като изследва и представя писмено и устно пред Българската общественост и пред чуждия свят чрез отделни научни и периодични издания географията, историята, етнографията, стопанския и обществен живот, политическото положение, борбите и страданията на българите от Тракия за освобождение и обединение на българския народ и българските земи“. Тракийският нау-

Вакарелски, проф. Стефан Младенов и Христо Кодов, „Български народни песни от Източна и Западна Тракия“, събрани от Васил Стоин, „Западнотракийските българи в своето културно-историческо минало, книга първа“ от Христо Караманджуков, „Странджа – етнографски, географски и исторически проучвания“ от Георги Попаянов, „Обезбългаряването на Западна Тракия“ от Анастас Разбойников, „Революционното движение в Малкотърновския район“ и „Освободителната борба в Лозенградския район“ от Иван Орманджиев и други. След 9 септември 1944 г. издателската дейност се принизява до издаване на брошури предимно за Западна Тракия, а след като през 1977 г. Политбюро на ЦК на БКП решава македонската и тракийската организация да преустанови своята дейност „поради изчерпване на основните им задачи“, естествено пострадва и ТНИ. Той е прехвърлен към Центъра по българистика при БАН. Възстановен е през 1994 г. и оттогава неговите председатели са проф. Стайко Трифонов, проф. Иван Филчев и сега – чл. кор. проф. Васил Проданов. Възроденият институт показва, че има какво още „да изследва и представи пред българската общественост и чуждия свят“.

Покана

Община Стара Загора, Съюз на тракийските дружества в България, Тракийско дружество „Одринска епопея“ Стара Загора, Кметство Старозагорски минерални бани и Обществено за фолклор ви канят на Девети национален тракийски фолклорен събор „Богородична стълба“. Той ще се проведе на 9 и 10 август в Старозагорските минерални бани при следната програма:

9 август

9,00 часа – начало на програмата на двете сцени, 11,00 часа – офи-

циално откриване на събора, 18,30 часа – юбилеен концерт по случай 170 години от рождението на Капитан Петко Войвода със специалното участие на Васил Михайлов, Валя Балканска и народен вокален ансамбъл „Вера“ – гр. Самара, Русия, с художествен ръководител з.д. Галина Жукова. Водещ Ивелин Керанов. 20,30 часа – „Магията на

огня“ – художествена интерпретация на нестинарски танц

10 август

09,00 часа – начало на програмата, 17,00 часа – „С ритмите на Индонезия“ – поздрав на танцова група от Индонезия, 17,30 часа – награждаване на отличените изпълнители в събора.

ДОКУМЕНТИ НА БЪЛГАРСКАТА ЗЕМЕДЕЛСКА БАНКА ЗА РАЗОРЯВАНЕТО НА ТРАКИЙСКИТЕ БЕЖАНЦИ 1913 Г.

ИВАНКА АНГЕЛОВА –
ДЪРЖАВЕН АРХИВ – КЪРДЖАЛИ

Продължение от миналия брой

С. Хухла – преди войната има 124 къщи населявани от 326 българи и 134 турци. След войната в него са останали 25 къщи с 230 българи. Убити са 42 души, а селото изгорено.

С. Дутлий (Черничево). Преди войната в него има 231 къщи, в които са живели 483 българи и 630 турци. Убити са 90 българи. След реокупацията от него се изселват 25 семейства помаци.

С. Долно Ибриурен (Долно Селци) с 35 къщи с 1 българин и 210 турци преди войната. С. Горни Ибриурен (Горно Селци) – Преди войната с 163 къщи населявани от 320 българи и 180 турци. След войната общо в двете села са останали само 43 къщи, в които живеят 27 0 българи. Убити са 52 души.

С. Покрован – преди войната има 106 къщи с 320 българи и 180 турци. След войната са останали 43 къщи с 270 българи. 45 са убити, селото е запалено и остават само 7 къщи на българи.

В текстовата част на доклада на началника на клона на БЗБанка до Централното и управление в София не се споменава едно от най-пострадалите села от по-късно очертаните граници на Ивайловградска околия – с. Деве Деро (Камилски дол) т. к. тогава то все още е било в Свиленградска околия.

Извършената на място анкета по селищата в останалите в българска територия 96 села на Ивайловградска околия преди войната са живели 5049 българи. Два пъти повече гърци – 10303 души и малко повече от гърците – 11397 турци. Картината на етносите в околията обаче се променя много съществено само за една година. Вследствие на терора на който са подложени в зловещите месеци на есента на 1913 г. броят на представителите на българския етнос намалява с 620 души. Намалява и броят на гърците – 1200 човека, но това се дължи на забягването на участвалите в погрома над

българските села гърци младежи и изселилите се от Ортакой 820 души. Масово се изселват от околията през тази година представителите на турския етнос. От живеещите преди войната тук 11397 турци – след войната техния брой достига едва 2160 души. Изселват се около 80% от всички турци. От всички отчитани преди войната 51 малки села с турско население компактни групи турско население остават само в няколко села. След войната с повече от 100 души от турския етнос са селата:

С. Баладжи бук (Меден бук) – с 520 човека

Махмутлий – 38 0 души (преди войната 600)

Юнуз веран – 280 души (преди войната 590)

Акча алан (Бяла поляна) – 250 души (преди войната 300)

Дутлий (Черничево) – 501 турци продължават да живеят в разбирателство с 401 българи.

Ала Баир – с 100 турци, заселили се след войната.

По-малък брой турци има в селата Куфалар (40), Гириклер (35), Казанджилар (65), Къркло махле (75), Бахарлар (64), Сакар махле (13 от 48 преди войната).

В крайна сметка, на базата на събраната от чиновниците на местния клон на БЗБ информация се посочва, че от всичките съществували в района на банката преди войната 6070 къщи, след Междусъюзническата война са запазени едва 4927 къщи. Кое означава, че само за няколко месеца са били разрушени и опожарени около 25% от всички жилища – 1143 къщи. По правило това са къщите изключително от посочените вече 10 селища на българи. Турските селища са със запазени жилища, но са оставени от жителите им при изтеглянето на турските войски поради страх от възмездие.

Във всички селища от околията чиновниците на БЗБанка проучват освен броя на населението преди и след войната и етническия му състав и притежаваната от него в селското земелище земеделска земя – площта на ливадите, нивите, лозята, черничевите градини, гора-

та и мерата на селото, като се прави още тогава прогноза колко семейства български бежанци ще могат да бъдат настанени от колонизационната комисия в него.

Населени с гърци през 1914 г. продължават да бъдат осем селища от околията. И това са: Ортакой (Ивайловград), с. Лъджа, Гайдахор (232), Зорназан (Свирачи) (330), Акъ Алан (Бяло поляне) 950, Чакардакли (Костилково) (900), Козлуджа (Орешино) (305), Атъ Ерен (Кобилино) – 841, Кетенли (Ленско) – 230 човека, Кара тепе (Черни рид) – 104.

В доклад за работата на клона на БЗБ през 1914 г. изпратен в управлението и в София на 4 януари 1915 г. се обръща внимание, че при прекарването на границата почти при всички български села, голяма част от нивите и мерата остават в турска територия, докато обратните случаи на оставане на земя на турски села в българска територия няма. Това още повече затруднява положението на разореното българско население. Посочва се, че и начинът, по който държавата и в частност управлението на банката се е опитала до момента да подпомогне българите от разорите селища, е крайно неефективен. Раздавани са по 100-200 лв, с които едва се е изхранвало населението, в който срещу кредитиране с поне по 500 лв те са могли да си закупят добитък и покъщнина от изселващите се гърци села. Предлага се освен увеличение на отпускания кредит с гаранция от държавата банката да оплуска и вариант кредит при залог земята или нивите на населението от разорените селища на Ивайловградска околия.

Особено интересно и богато на информация е описанието на населението на Ортакой (Ивайловград). Най-голямото селище в района – Ортакой – има 901 къщи с около 5100 жители преди реокупацията, а през юни 1914 г. – 4280 души. 820 души са напуснали града при идването на българските войски на 10 октомври 1913 г. Преди идването

на българските войски българска реч не се е чувала – цялото местно население е било гърцко. Въз основа на събраните тогава сведения и на своите наблюдения началникът на местния клон на БЗБанка докладва: Населението е изцяло гърцко, но то е по-скоро претопено българско. За това свидетелства обстоятелството, поради което долната махала на града и досега са нарича „булгармахалесъ“. А преди това е писал: „Градът е разположен в крайните източни разклонения на „Родопите“, на една камениста висота, наречена „Драготина“. Нека тук подчертаем, че силно впечатление прави името на тази висота – „Драготина“. Сигурно нашите археолози и историци ще намерят, че това старо българско име току тъй не е поставено.“

Колко силно впечатление му е направил града можем да почувстваме от описанието, което много образно този иначе пестелив в думите и емоциите банков служител прави на града и околностите: „Нощно време има чудесен поетичен, вълшебен изглед, особено 1-2 часа след залез слънце – понеже има амфитеатрално разположение... Къщите му са доста хигиенични, повечето от тях двуетажни, с големи салони, нагласени за гледане на финици... Вода има достатъчно, което прави града още по-приветлив, макар улиците му като на всеки турски град да са тесни и криви.“ И продължава: „Околната местност на Ортакой е много красива. От трите си страни градът е заобиколен с живописни хълмове, изпъстрени с черничевы градини, лозя и ниви. Прави впечатление само източната страна – тя е открита за окоето... Вижда се като на длан целия Одрин. И историческата Димотика се вижда, но ще трябва да се покачите на висотата под бадеми и лозя.“

Още в рапорта на началника на банковия клон в града от 20 януари 1914 г. до централата на банката в София се посочва, че преградата на пътищата към Свиленград от коритото на р. Арда още в миналото са послужили като пречка за

правилното административно-териториално разпределение на селищата, включени Ортакойска (Ивайловградска) околия. „Имало е села, които се намират на 50-60 км от Ортакой, а само на 10-20 км от Кошу-Кавак. Други села, по на 15-20 км от Ортакой се числят към Ивайловградска околия. Причината за това е в липсата на мост на р. Арда, поради, което през есенното и пролетното време, когато реката е голяма, тя не може да се преминава и пречи на съобщенията в околията.“

Събирането на изключително конкретната, богата и всеобхватна информация за състоянието, в което е заварена Ортакойската околия в края на 1913 и началото на 1914 г., и съпоставката му с положението й преди Междусъюзническата война е една надеждна основа за формирането на виждане от банковите чиновници, както и от представителите на централната власт за това, което би трябвало да бъде предприето и то формулирано изключително точно и ясно: „За да засилим този край, а особено града, на първо време ще трябва да се побългари. Най-малко 100 български семейства и то изхождащи от градове, трябва да се заселят в изоставените гърцки къщи.“ Акцентува се отново върху значимостта на пътищата и съобщенията за неговото развитие и в бъдеще, като градски център: „За да не бъде откъснат градът, както откъм стара България, така и от към София – ще трябва да се свърже с шосе, иначе като градски център Ортакой сигурно ще замре.“

Като отнасящи се изцяло към работата на БЗБ банка, въз основа на естеството на производството в околията – бубарството, тютюнопроизводството и лозарството, на управлението на банката в София се препоръчва:

– да се открие от банката депо за суров тютюн, който да кредитиране местното население.

– да се открият гишета за кредитиране на търговците, които изкупуват пашкулите и место ги пекат в сушилни (срещу депа на пашкули)

– да се разшири размера на раздаваните суми под лично поръчителство на общо основание т.к. отпусканите заеми под държавна гаранция не задоволяват нуждите.

Доколко са спазени тези препоръки и как и доколко са приложени и с какъв успех може да се проследи по запазените по-късни отчетни доклади на клона на БЗБанка, в които неизменно присъства информация за положението на бежанците в района, за тяхното състояние и опити за подпомагане, както и за демографското състояние на околията. Но много образно многократно в докладите на банковите чиновници се описва безизходното положение на пострадалите от Ивайловградска околия и невъзможността им да допринесат по-съществено за подобряване на състоянието им. Особено след включването на България в Първата световна война.

В Държавен архив Кърджали са запазени списъци на банката за раздавани обезщетения на пострадалото, опожарено и ограбено население през 1913 г. от Ортакойска околия “за нанесени вреди от нашествието на турската армия през 1913 г.“ Приложени са списъци на стопани от с. Драбишна, Попово (Попско), Долно Сували, (Долно Луково), Арнауткой (Гугутка), Хухла, Гьокче Бунар (Сив кладенец) Покрован, Юбрю Ерен (Горно селци), Нова махла.

В заключение ще оценявам документите от клона на БЗБанка Ортакой като богати с информация за събитията в Ивайловградска околия в периода, между изтеглянето на българската войска и връщането и в Ивайловградска околия. Те разкриват трудностите пред българското население и българската администрация в този период, последиците от разорението на българските села от околията. В годишните отчетни доклади се дават икономическите параметри на разорението на българите от района на банката и безнадеждното състояние, в което са изпаднали те, както и ежедневните изпитания пред които са изправени в борбата им за оцеляване. Тя продължава да се очертава и в годишните отчетни доклади на клона на банката. Разкриват постоянния наплив на българи бежанци от разорените села на Западна и Източна Тракия. И опитите за трайното настаняване на тези от Източна Тракия. Поради което тези документи могат да бъдат надежден исторически извор за изследователите на темата за разорението на българите от Ивайловградска околия през лятото и есента на 1913 г.

ПРЕДШЕСТВЕНИЦИ И ПРЕДТЕЧИ

„ИДВАМЕ В РОДИНАТА НА АЛЕКСАНДЪР ЯНКОВ“

Проф. Александър Янков е най-известният български юрист в света по морско право. Бил е съдия в Международния трибунал по морско право в Хамбург и президент на неговата Камара по споровете относно опазването на морската среда, председател на Комисията по международно право на ООН в Женева (1977-1996 г.), един от учредителите на Международната асоциация по морско право, посланик в Обединеното кралство (1972-1976 г.), а след това постоянен представител на България при ООН с ранг на заместник-министър на външните работи (1976-1980 г.), народен представител в 34-тото и 35-ото народно събрание и в 7-ото Велико народно събрание (1990-1991 г.), председател на Световната организация по международно право. Бил е преподавател в Юридическия факултет на Бургаския свободен университет, на чието настоятелство е член от 2006 година досега, носител на най-високото академично отличие „Доктор хонорис кауза на БСУ“.

Проф. Янков е роден в Бургас на 22 юни 1924 година, потомък е на бежанци от Тракия.

Преди две години чл.-кор. на БАН проф. Александър Янков оглави най-старата професионална организация на юристите в света, основана през 1873 г. - Световната асоциация по международно право. Това стана на 75-ата конференция на организацията, която се проведе в София от 26 до 30 август. На форума бе отбелязана и 50-ата годишнина от присъединяването на България към нея. От 193 държави, членки на ООН, едва в 47 има национални клонове на асоциацията, като българският е 27-и по време на възникване. При предаването на председателството на проф. Янков предишният шеф на

Никола Инджов представя видни съвременни интелектуалци, потомци на тракийски бежанци.

световната организация, холандецът Николас Шрайвър, направи впечатляващо сравнение. „Идваме от родината на Хуго Гроциус (холандски юрист, историк, философ, смятан за основател на международното право) в родината на Александър Янков“, обяви той.

ТУК ПОМЕСТВАМЕ ОТ КЪСИ ОТ ИНТЕРВЮ НА ПРОФ. ЯНКОВ ЗА БЪЛГАРСКИЯ ПЕЧАТ

- За първи път във ваше лице българин стана президент на Световната асоциация по международно право. Какво означава това за вас, проф. Янков?

- Чувствам се горд, защото това е едно сериозно признание преди всичко за страната ни. Две години след нас този пост ще бъде зает от представител на САЩ, след това от ЮАР, Австралия, а през 2020 г. от Япония. През целия си съзнателен професионален живот полагам усилия да направя нещо добро за България. Сега се чувствам щастлив, че една бедна държава успя да организира такъв авторитетен форум като 75-ата конференция на Световната организация по международно право, като изпревари значителен брой морски държави.

България създаде своята организация по международно право на 21 март 1962 г. Аз бях най-младият член на състава ѝ и помня добре това. Това бе и първата организация на юристи у нас, която стана 27-ият член на Асоциацията по международно право. Знаменателно е, че през 1962 г. световната организация честваше своята 50-годишнина, а днес, когато БАМП

чества своя половин век, България поема домакинството на най-старата професионална организация на юристите в света.

- Какво бихте отличили като най-съществено от проведената конференция на най-старата организация на юристите в света?

- В течение на 139 г. не е имало такава проява в източната част на Европа - нито от едната, нито от другата страна на черноморската зона. Такава конференция не е провеждана нито в Турция, нито в Гърция, нито в Румъния. Домакини не са били и държави като Русия, Украйна и т.н. от

дународна. Даже в руските песни се пее: „Волга, Волга, Волга, Волга руската река.“

Неслучайно на тази конференция за първи път бе поставен въпросът за взаимодействието между река Дунав, Черно море, Балтийско море, Северно море. По такъв начин се създава една широка система за морско и речно корабоплаване. Това води до разширяване на търговията и условията за защита на интересите на всички държави, взети заедно, както и за международна безопасност в световен мащаб. Освен това никога не е било на подобен форум да

отерещната страна на Черно море. След София домакини на конференцията през 2014 г. ще бъдат САЩ. За мен най-същественото е, че доведохме тази организация близо до Черно море, Дунав и до източната част на Средиземно море.

За първи път в дългогодишната история на Асоциацията по международно право ние се срещаме с България и с Дунав, втората по големина река в Европа, която обединява 27 държави. Това е международната река в света. Географски най-голямата река е Волга, но тя не е меж-

се съберат над 400 участници от 53 държави.

- Любопитно е как България изпревари с домакинство на този авторитетен форум държави от черноморската зона като Русия, Турция, Гърция и пр.?

- Това бе моя отдавнашна мечта. През периода 1972-1976 г. като български посланик в Обединеното кралство ми се случи да съм съсед с тогавашния председател на Световната организация по международно право. В разговорите, които водехме веднъж, той ми каза: „Защо вие като държава на Черно море и в края на европейската зона не привлечете международната асоциация по международно право във вашата зона?“

Написах тогава на акад. Евгени Каменов, който беше председател на нашата организация, за предложението да станем домакини на такава конфе-

ренция. Той незабавно ми отговори, че това е много интересна възможност и по нея трябва да се работи. За съжаление неочакваната му кончина осуети намеренията. Но аз не престанах да се интересувам от реализацията на тази възможност. През 2002 г. министър-

венцията на ООН по морско право през 1982 г. (към която България се е присъединила) всяка държава сама определяше своите граници на териториално море. Едни ги определяха на три морски мили, други на 230, трети на 300. Тази конвенция създаде правила на морските пространства. Например териториалното море не може да бъде повече от 12 морски мили. Една морска миля е 1562 метра. Границите може да се увеличат на 14 мили, ако това се налага от изключителни хуманитарни съображения. Определена бе и т.нар. изключителна икономическа зона за експлоатация на морското пространство - нейните максимални предели са 200 морски мили. Но в случаи, когато някои държави имат особени предимства, е възможно да ги увеличат. Конвенция възприе и един принцип, който за първи път се определи в космоса, а именно морските пространства отвъд посочените граници принадлежат на цялото човечество.

- Колко страни са се присъединили към конвенцията?

- В нея членуват 159 държави, скоро ще станат 160. Като започнете от Канада към конвенцията са се присъединили всички държави в Европа и Азия. От Африка само Либия и още две държави не са членки. Единствената голяма морска държава, която не е страна по конвенцията, са САЩ. Израел и Венецуела - също.

- САЩ не признават юрисдикцията и на Международния наказателен съд. Какво въздържа тази държава от присъединяване към общовалидни правила?

- Чувството за американско господство. То не им позволява някой друг да решава вместо американци. Но ще се присъединят. Убеден съм.

ПИШАТ НИ

ГРИЖА ЗА ПАМЕТНИКА НА ПЕТРОВА НИВА

Уважаема г-жо Ангелова,

Искам да започна с благодарност за това, че в брой 12 на нашия в. „Тракия“ бе публикуван мой материал за историята по изграждане на величавия паметник в местността „Петрова нива“ в памет на Преображенското въстание и неговите герои.

В този материал наред с историческите факти споделих и тревогата, че този национален паметник се нуждае от спешен ремонт и, че няколко от наследниците на преобразенци от Малко Търново – войводите Дико Желебов, Лефтер Мечев и Стоян Камилски сме започнали инициатива за събиране на средства за подпомагане на община Малко Търново в това важно дело. Малко е тъжно, че група ентусиасти – патриоти буквал-

но за нула време събрахме и преведохме сумата от 9 хиляди лева, надхвърляща парите, които преведоха държава и политически сили, които продължават да получават субсидии от нашите пари на данъкоплатци. Може би наистина е време да запитаме докога ще „даряваме“ пари за политически битки разединяващи нацията ни, а такива патриотични организации като Съюза на тракийските дружества ще събират „златни“ левчета от своите членове и симпатизанти, за да строят национални паметници у нас и в чужбина, но ще продължават да са сираци и изоставени деца от собствената си държава? Но това е друга тема.

Искам да изкажа нашата специална благодарност и на политическия

наблюдател на в. „Тракия“, талантливия журналист и анализатор Тодор Корув за неговата позиция по този въпрос, изразена в брой 14 на в. „Тракия“.

Бих желал да Ви информирам, че в резултат на тези публикации във в. „Тракия“, по обявената от инициаторите сметка, през последните дни постъпи дарение от сто лева от Михаил Стоянов Едрев – също един от потомците на войводата Стоян Камилски, а буквално преди няколко часа и превод от хиляда (1000) лева от посланик Чавдар Минчев и втори превод от Петър Папазов за петстотин (500) лева. Трябва да направя едно любопитно пояснение. Посланик Минчев освен, че е тракиец е и племенник на секретаря на Президиума на Народното събрание на НРБ

Минчо Минчев, а Петър Папазов е син на държавника и страндженеца Начо Папазов. Това са двамата официални представители на държавата, които през 1958 година откриват паметника на „Петрова нива“, а днес – 56 години по-късно, техни преки наследници, прочитайки в. „Тракия“, всеки сам за себе си решава, че имат моралния дълг да подкрепят патриотичната инициатива за набиране на средства за ремонта на паметника. Наистина много е върна народната поговорка, че „кръвта вода не става“.

Разбирам, че има нови желаещи да се включат в нашата инициатива, както индивидуално, така и организирано. Ние си бяхме заложили като цел да осигурим десет хиляди лева и за месец – два „преизпъл-

нихме“ плана и преведохме десет хиляди и шестстотин (10600) лв. В тази връзка искам да замоля желаещите, в бъдеще да превеждат сумите директно по сметката на СТДБ с указание „за ремонт на паметника на „Петрова

нива“, за да избегнем ненужно прехвърляне по банков сметки.

Банка ДСК ЕАД, клон 1 ул. „Княз Ал. Батенберг“ София 1000,

с. Граматиково,
ген. Тодор Бояджиев

Разорението на тракийските българи, видяно преди 100 години и препрочетено днес

ПРОФЕСОР Д.ИСТ.Н. СВЕТОЗАР ЕЛДЪРОВ

Продължава от миналия брой

Много оцелели български жени и деца са прехвърлени в Мала Азия, за да не влязат в контакт с чуждите дипломатически представители и да не разкрият извършените над тях издевателства. Още докато се вихрят насилията над тракийските българи, една турска делегация обикаля европейските столици, за да пръска клеветите за мнимите „български зверства“ и да настоява Одрин да остане в границите на Турция. Свидетелствата на Милетич се потвърждават от международната Карнегиева анкета, която също на място обследва престъпленията. Установените от нея несъмнени факти разкриват, че турските власти още тогава са организирали кампания сред местните си органи за управление в Източна Тракия да представят декларации, с които да приписват злодеянията като дело на отстъпващата българска войска.

Опитите за подмяна на истината с лъжа продължават в наше време и по същество са нова, повторна и не по-малко цинична и отблъскваща гавра с паметта и честта на българските страдалци от Тракия. Такава е например книгата на Джъстин Маккарти „Смърт и изгнание. Етническото прочистване на османските мюсюлмани 1821–1922 г.“. Преведена на български и публикувана през 2010 г.

от Университетското издателство на СУ „Св. Климент Охридски“, тя безцеремонно и безогледно преобръща фактите, така че насилините накрая се превръщат в жертви, а жертвите в насилиници. Появата на тази книга у нас беше представено като „споделяне на историята“. Щеше наистина да бъде такова, ако едновременно с нея и книгата на професор Любомир Милетич беше публикувана на турски в Турция. В тази измамническа пропагандна кампания се вписва и тезата, че Балканската война била завоевателна и едва ли не геноцидна спрямо турците. За съжаление тези гласове миналата година прозвучаха и в България, при това на политическо равнище, и помрачиха честването на 100-годишнината на Балканската война, която българският народ в онази епоха спонтанно нарече „Освободителна“. Отричането на престъпленията на турските власти и техните помагачи срещу българите в Източна и Западна Тракия, подправянето и изопачаването на историческата истина за насилиниците и жертвите в същността си е втори морален геноцид над паметта на тракийските българи.

Книгата на проф. Любомир Милетич обаче разкрива и трети план, който се отнася до позицията на българската държава спрямо разорението на тракийските българи по времето на неговото осъществяване. Със своята научна обективност и гражданска смелост авторът ѝ не е пропуснал да вземе

отношение и по този въпрос. Признавам, когато преди съм чел книгата, тази нейна страна някак ми е убягвала, оставала е на заден план, изместена от шока, който всеки преживява при първия си досег с триумфа на злото в Одринска и Беломорска Тракия през 1913 г. Сега, при новото внимателно препрочитане, този пласт от неговата книга по-ярко се откри и ме разтърси също толкова силно, колкото самите злодеяния. Професор Милетич кратко, ясно и образно е определил позицията на българската държава към разорението на тракийските българи – „престъпно малодушие“. Нищо не описва по-точно и по-откровено действията, а всъщност бездействиата на българската държава пред лицето на онова, което формално се е разигравало на българска територия, тъй като според Лондонския мирен договор от 17 май 1913 г. цялото Беломорие и Източна Тракия до линията Мидия – Енос са предоставени на Балканския съюз, респективно на България. Професор Любомир Милетич изброява много факти, с които илюстрира престъпното малодушие на българската държава, и често подчертава, че една по-активна политика, особено в Беломорска Тракия, би спестила, ако не и напълно осуетила разорението.

Как да не се възмути човек, когато научава, че представителите на българската администрация в Одрин избягват първи, загрижени повече да спасят покъщнината си, оставяйки своите сънародници на

произвола на съдбата? Какво да мисли човек за онези български офицери от Одринския гарнизон, които в паническото си бягство забравят да освободят войниците си от наряд? Изоставени по постове и караули, тези български войници, заедно с болните и ранените, които също никой не се сеща да евакуира, на брой общо около 60 души, са пленени от армията на Енвер бей, хвърлени в затвора и подлагани на мъчения и издевателства дори много след като вече е подписан турско-българския мирен договор на 16 септември 1913 г. Все така малодушно и страховито редовната българска войска буквално избягва от Дедеагач, Ксанти и Гюмюрджина, за да остави областта в ръцете на набързо сформирана турско-гръцка милиция. Професор Милетич не е спестил глупостта на българските власти в навечерието на тези събития да обезоръжат местното българско население, а да оставят оръжието в турски и гръцки ръце; възмущава се от безумието им да освободят турските пленници, родом от Беломорието, а да задържат българските наборници в частите на другия край на страната; осъжда поведението на военните, които бездушно наблюдават от граничната бразда трагедията на своите сънародници, без да посмеят да се намесят; не проумява защо българската войска не реокупира собствената си територия дори след мирния договор с Турция. Престъпното малодушие на

българската държава, като пряко следствие от престъпното безумие на нейните управници, които допуснаха Междусъюзническата война, е важна съставна част от разорението на тракийските българи – това е смисълът на написаното от професор Любомир Милетич. Ние – учени и граждани – трябва да взимаме пример от него и със същата научна обективност и гражданска смелост да знаем, да помним и да казваме това. Иначе как днешните или бъдещите управляващи съдбините на България ще знаят, че имат различна политика по тракийския въпрос от онази на своите предходници през 1913 г., която проф. Любомир Милетич квалифицира като „престъпно малодушие“?

Трудно се чете книгата на проф. Любомир Милетич. Трудно и мъчително. Но трябва да се чете! Заветът на тракийци гласи: „Не забравяйте, но не отмъщавайте!“! Тогава, преди сто години, акцентът е поставен върху недопускането на помисъл или действие за отмъщение, тъй като, и да са искали, жертвите на грозните насилия и техните близки не биха могли да ги забравят. Днес, за потомците на тракийските българи, а и за целия български народ, този лозунг трябва да се обърне: „Не отмъщавайте, но не забравяйте!“! Никой в България днес не мисли за отмъщение, но и нищо от преживяното от тракийските българи през 1913 г. не бива да бъде забравяно.

111 години от Илинденско-Преображенското въстание

Благодаря Ви за любезната покана да участвам и да бъда почетен гост на Националния тракийски събор в село Славейно, посветен на 111 години от Илинденско-Преображенското въстание.

По тези места во веки веков ще гори огънят на саможертвата, храбростта и родолюбието на войводата Пею Шишманов, на безсмъртните му четници, на знаменосеца им Никола Шишманов, на всички онези достойни българи и горди родопчани, последвали великия призив на Илинденско-Преображенското въстание: „Хиляди пъти по-добре смърт, отколкото скотски живот!“.

Поздравителен адрес на вицепрезидент М. Попова

„Загадъчен мъдрец“, чиято скромност е отличителна черта, „повечето мълчалив, отмерен, търпелив“, който „винаги с мнението си не изпреварваше, а чакаше други да се изкажат“ – така войводата Никола Гюмюшев описва Пею Иванов Шишманов – комитата, който мести пентъра на революционното движение на V Ахъчелебийско-Скеченски въстанически район в родното си Славейно.

Под негово командване героите от комитското село Славейно участват самоотвержено в Илин-

денско-Преображенското въстание, формират свободна четническа територия и осуетяват опитите на лесетхиялна турска армия да настъпи и в останалите въстанически окръзи.

Героизмът и саможертвата на българите в Илинденско-Преображенското въстание са титанични – 26 000 души се изправят в неравна битка с 350-хилялната турска войска и башибозук. Водят се 289 сражения, загиват над 994 въстаници, 201 са опожарените български села, 12 440 – изпепелените къщи, 4 694 жени, деца и мъже за избити – съсечени или изгорени живи, 70 83 5

българи са остапали без дом, а 30 000 – принудени да бягат към майка България.

Повечето страници от националната ни история са изписани с кръв и любов, и те звучат като съкровено възвание от 15 юли 1903 г. за провъзгласяване на революционните лействия във Втори Битолеки революционен окръг, с което се обявява началото на Илинденско-Преображенското въстание:

„Братя! Най-сетне многоочакваният ден за разправа с вековния ни душманин дойде вече.... с тига толкова мъки, стига толкова позор! ... Упорст-

вайте, братя, в борбата! Само в упоритата и дълготрайна борба е спасението ни. Нека Бог благослови правото ни дело и деня на въстанието Да живее НАРОДЪТ! Да живее СВОБОДАТА! Ура! Целуваме ви братски! Щабът.“

Илинденско-Преображенското въстание е най-върховият момент в историята на освободителните ни борби в Македония и Одринска Тракия, но то има и общочовешки измерения, като мощен революционен зов и могъщ устрем към справедливост и истинност. По думите на българския революционер от ВМОРО, поетът и историкът Хрис-

то Силянов, то е: „гласът на първата клетва, положена преди десет години от Дамян Груев в Солун и израсла във всенародно съзаклятие: безумно дързък боен зов към империята на султаните; зов за братска помощ към освободените отнюък Рила и Родопите; зов за човешко съчувствие и за права към целия цивилизован свят“.

Приветствам всички участници, организатори и гости на Националните тържества по случай 111 години от Илинденско-Преображенското въстание, за техните усилия и неуморна дейност да пазят жив огъня на националната ни намет и преклонеписто ни пред подвига на най-великите българи!

Клуб на малоазийските българи в Бургас

ВАЛЕНТИНА АНГЕЛОВА

На 23 юли в град Бургас бе учреден Клуб на малоазийските българи към Тракийското дружество „Екзарх Антим I“ с име „Тянка Бошнакова“. Това се случва точно в годината, когато се навършват 100 години от принудителното им изселване и връщането им в България през 1914 г. За председател на клуба единодушно бе избрана Кера Георгиева.

Малоазийските българи са българска етнографска група, формирала се най-вече в резултат на последната вълна на преселението на българи през 19 в. в Северо-западна Мала Азия, в района между градовете Чанаккале и Бурса. Живеят в един от най-труднодостъпните райони на областта, встрани от главни пътища, в някогашните санджаци Балъкесир и Калие султане (Чанаккале). Жителите на тези села пазят българското си национално съзнание, бит, език, православна християнска вяра, традиционна българска народна словесна култура и фолклор. Към края на 1913 г. в Българската легация и генералното консулство в Цариград започнали да пристигат пратеници от българските села в Мала Азия с настоятелни молби час по-скоро да бъде уредено изселването им в България, тъй като оставането в Турция било опасно. Пратеници на селата заминавали и за България, за да уговорят размяна на имотите с турци, или с цели турски села, които желаят да се изселят в Турция. Турското правителство било решено да изгони българите, ако те не се изселят доброволно. За времето от 20 март до 11 юни 1914 г. с параходи били превозени от пристанища Бандърма и Кемер през Дарданелите до пристанище Дедеагач в Западна Тракия българите от всички села в Мала Азия, които дотогава не били изселени. Малоазийските българи не са доброволни изселници от Турция. Те били насилствено заставени да напуснат родните си места в Мала Азия със заплахи, грабежи, насилия и дори убийства. Някои бягали към пристанищата на Бандърма и Кемер само с дрехите на гърба си, за да тръгнат час по-скоро с чакащите ги параходи за България.

„Радваме се, че след толкова много усилия успяхме да учредим клуб на малоазийските българи и в Бургас – сподели Тодор Ангелов – председател на тракийското дружество „Екзарх Антим I“ – това е една откопелна наша цел, която вече стана реалност.“

Уважаеми
господин Преманов,

За мен, като председател на Народното събрание, е висока чест в деня, в който отбелязваме 111-ата годишнина от Илинденско-Преображенското въстание, да се обърна чрез Вас към всички жители на този красив край на Родината, към организаторите и към гостите на възпоменателния събор с пожелания за здраве и благополучие!

Истински достойни за уважение са последователните и родолюбиви усилия на Съюза на тракийските дружества в България за съхраняването на историческата памет за това величаво събитие, за нашето национално самочувствие и гордост.

Илинденско-Преображенското въстание е едно и историческата истина ни задължава да го честваме такава, каквото го разкрива негова-

Ще работим за обединението на българщината

Поздравителен адрес на Михаил Миков

та най-дълбока същност-българско въстание, най-високият връх наред с Априлското, в борбата за национално освобождение и обединение. Не случайно големият български поет, историк и мемоарист Христо Силянов, деен въстаник-революционер, участник в целия развой на борбите, казва, че Илинден е велик подвиг!

Защото именно с Илинденско-Преображенското въстание българският народ заявява, че е носител на европейски идеали за свобода и достоен живот. Нека помним и думите на Даме Груев: „Ние сме българи

и всякога работим и ще работим за обединението на българщината“.

И днес, 111 години по-късно, великата кауза и ценностите на тези големи българи ни носят посланието, че във време на съмнения и тревожност, повече от всякога имаме нужда от мощния заряд на своето минало, идеали и духовност. Родолюбивата дейност на Съюза на тракийските дружества, уважаеми господин Преманов, ми дава основания да вярвам, че заедно ще успеем да ги съхраним и предадем на младите поколения, на нашите деца. На добър час!

Пишат ни

ДОНКА ВЪЛЧЕВА,
ТРАКИЙСКО ДРУЖЕСТВО
„ЛАЗО ЛАЗОВ“ СРЕДЕЦ

Трети август е тъжен ден за нашето семейство. В спомените си на тракийска бежанка, баба ми Ирина Стоянова Коледова отново се връща в с. Дерекьой, Лозенградско. С мъка тя разказва за преживяното през 1903г. В Странджа гръмва куршумът на свободата. В селото с чета от 200 въстаници влиза войводата Лазо Лазов. Прекъсват телеграфните жици, прогонват турската войска. Дерекьойци ликуват. Сред тях е и моята баба. Скоро пристигна страшната вест: „Бягайте, турците идат!“

Семейството на прадыдо ми с една дреха на гърба тръгва към свободна България. Няма нищо по-трогателно от раздялата на родни братя и сестри. Баба споделя за тези дни: „Вече дълги години чувам гласа на малкото ми братче: „Батко, прегърни ме за сбогом!“ Мечтата да се завърнат в родното място остава блян. В Средец остават сестрата и двамата братя, а по-големият се установява

в с.Панчево, Провадийско. След дълги години раздяла се срещнаха като белоглави старци, без да могат да се познаят.

– Къде е Райко? – пита по-големият и брат. Но вместо братска прегръдка поднася цветя на братската могила на своя брат, загинал през Септемврийското въстание край Бургас.

Баба ми жива до дълбока старост, но в нея останаха корените на тракийския дух. От нейните разкази у мене се роди един копнеж да тръгна по равната земя на Тракия, обезбългарена от несправедливия Лондонски договор. Няколко пъти съм била в Лозенград, Одрин, но впечатленията ми се превърнаха в кървяща рана, която нося и до днес. Взех си торбичка пръст, която разпръснах на бабиния гроб. Обещах и, обича ми към Тракия да не угасва, а да я нося по своя житейски път.

Тракия — обич и тъга

Да се осмива гордостта на президента Путин е безумие

САЙМЪН ДЖЕНКИНС,
В. ГАРДИЪН

Защо външната ни политика се определя като глупава? От момента, в който чухме за сваления над Украйна малайзийски пътнически самолет, беше ясно, че е злополука. Който и да е натиснал спусъка, не е искал умишлено да причини трагедия. Не е нов 11 септември. Гаф е, а не конспирация.

Въпреки това външната политика жадува за конспирация. Владимир Путин обвини украинското правителство. Украйна обвини пропуските сепаратисти. Посланикът на САЩ в ООН Саманта Пауър „не може да изключи“ отговорността на Москва. Лондон протестира на висок глас. Проляла се е кръв. Значи трябва да има виновен.

Случилото се е ужасяваща гнусотия в бандитска държава и достойнството на жертвите трябва да бъде възстановено възможно най-бързо. Но преди още да бъдат събрани телата политиките се надпреварваха да предлагат затягане на санкциите, преустановяване на търговията, отстраняване на олигарсите от политиката и замразяване на банкови сметки. Сборичкаха се като плъхове в чувал. Барак Обама се показа като страхливец, Франсоа Оланд като умиротворител, а пък Дейвид Камерън като лицемер. Философът Бернар-Анри Леви сипеше огън и жупел срещу всички. „Това е духът на Мюнхен – помиряване. И това е позор“ (бел. ред. - става дума за Мюнхенското споразумение с Германия преди Втората световна война, което не умиотворява Хитлер).

Подобни моменти са опасни. През 1914 г. австрийското правителство провъзгласява лекомислената

Свалянето на малайзийския самолет очевидно е злополука. Трагедията не бива да бъде използвана за санкции срещу Русия

ната стрелба по ерцхерцога Франц Фердинанд „като заговор на сръбското правителство“ и обявява война.

През 1983 г. руснаците свалят корейски пътнически самолет, който се е отклонил от курса си и е навлязъл във въздушното пространство над Сибир, като загиват всичките 269 пътници на борда му. Очевидно е било злополука, служителите от наземния контрол на изстребителите са били пияни и са изпаднали в паника. Информацията е потулена и инцидентът е използван за начало на една от най-ужасните конфронтации по времето на Студената война.

Пет години по-късно идва ред на САЩ, чиито ракетен крайцер сваля ирански граждански самолет „Еърбъс“ А-300 над въздушното пространство на Иран. Военноморските сили на САЩ се измъкват и се оневиняват за постъпката си, а Иран използ-

ва случая да обяви инцидента за престъпна жестока агресия, за което допринася и фактът, че Америка награждава моряците си с медали. Вашингтон отказва да поема отговорност и чак след осем години изплаща 62 милиона компенсации на опечалените семейства.

Ужасяващо е как подобни инциденти се изопачават, за да послужат за отмъщение. Очевидно Путин е постъпил необмислено по отношение на западната граница на Русия, като е снабдил руските сепаратисти с достатъчно оръжие, за да могат да се случат подобни инциденти. И все пак идеята, че е желал трагедията е толкова абсурдна, колкото и че Константин Черненко е искал корейската касапница или Роналд Рейгън свалянето на иранския самолет.

Путин вероятно е бил също толкова ужасен, колкото и всички останали, от съдбата на пътническия самолет. Ин-

цидентът саботира предпазливата му демонстрация на сила в района и го принуждава да заеме отбранителна позиция. Според разузнаването в Москва той се е засегнал и ядосал и затова се е оттеглил сред обкръжението си от агресивни съветници с националистка реторика. В такъв момент Конфуций ни съветва да предоставим на врага си мост, по който да се оттегли. Вместо това западните акули се забавляват, като се присмиват на параноята на Путин и го предизвикват да направи погрешен ход.

Когато посетих Русия през 90-те години след позорния ъпровал в Студената война, намерих тъжно и опасно място, което напомняше на Германия след поражението ѝ през 1918 г. Все едно нито един западен дипломат не беше чел Версайския договор, нито беше обърнал внимание на предупреждението на Кейнс за последствията. Много беше направено за изграждането на икономически връзки между Изтока и Запада. Енергия, инвестиции и контакти течаха в двете посоки. Западни компании „лудуваха“ заедно с олигарси и клептократи. Парите, ограбени от руския народ, изтичаха към офшорни банки в Кипър и Лондон, както и към швейцарските и британските пазари на недвижими имоти. Лондон се класира като най-големия получател на крадени стоки на всички времена.

До тук добре. Но в същото време НАТО и ЕС напредваха през Източна Европа към руската граница, като че ли насочваха оръжията си към портите на Москва, за да се присмее на Русия за нейното поражение. Защитниците на НАТО поддържаха тезата, че всяка държава, било то Латвия, Грузия или Украйна, трябва свободно да може да се присъедини към организацията, която харесва (при все че се

възпротивиха, когато жителите на Крим гласуваха за отделяне от Украйна). Все пак само глупаци могат да пренебрегнат факта, че руската гордост и страха Русия да не бъде обградена съществуват. Провокацията срещу Путин във времето след Студената война е добър пиар, но гнила история.

Казват ни, че Източна Украйна е един от многото потенциални взривове, които Путин може да предизвика по руската граница от Прибалтика до Кавказ. Навсякъде има руски малцинства (или мнозинства), които могат до стигнат до сблъсък с местните неруски жители. Европейските лидери нямат никакъв интерес да подбуждат подобни конфликти, но точно това се

опитаха да направят в Грузия и Украйна.

За Великобритания – или за Америка – да прави опити да налага закона по обширните граници на Русия граничи с лудост, също както и да използва един трагичен инцидент като повод за война. Това не е нищо друго, освен тупане по гърдите колко сме мъжествени. И отново залитае към отнесената лудост на икономически санкции.

Връхна точка на лицемерието на Запада е да иска санкции срещу Москва, когато щастливо си купува руски газ и продава на Русия оръжие, кораби, апартаменти в тузарския квартал на Лондон „Найтсбридж“ и места в „Итън“. Двойствените стандарти са ни присъщи.

Според комисията на Камарата на общините за контрол на оръжията, Великобритания понастоящем продава оръжия на стойност 12 милиарда лири на 27 държави, които са регистрирани от Министерството на външните работи като „не-спазващи човешките права“.

По света няма да настъпи повече мир, ако енергията в Европа поскъпне, ако Русия по-трудно получава заеми или пък луксозният лондонски магазин „Хародс“ стане недостъпен за приятелския кръг на Путин. Него това хич не го интересува.

Риториката е винаги една и съща, да се „изпрати послание“, да се демонстрира решителност, да се наложи цена, да не се оставя „престъплението ненаказано.“ Все едно Великобритания е пенсиониран училищен инспектор.

Появата в Москва през 90-те години на твърд и груб националист като Путин беше повече от сигурно. Той може да е нелицеприятна личност, но управлява една все още могъща държава. Само глупаци могат да се подиграват с честта му и да изпитват параноята му. Държавата, която го осъзнава и има здравомислеща „глава“ на раменете си, се ръководи от Ангела Меркел. Слава Богу, че я има Германия!

EUobserver: Европа ще изгуби до 90 млрд. евро от санкциите

Санкциите, които Европейският съюз наложи и подготвя срещу Русия заради ролята ѝ в кризата в Украйна, може да донесат на европейската икономика загуби за общо 90 млрд. евро до края на 2015 г.

Това е почти толкова, колкото се смята, че ще са щетите за руската икономика - 23 млрд. евро през настоящата година и 75 млрд. евро догодина, твърди електронното издание EUobserver.

Загубите за ЕС (40 млрд. евро тази година и 50 млрд. евро догодина) са прогнозираны на базата на очакваните ответни мерки от Москва и се изчисляват на 0.3% от БВП на съюза за 2014 г. и 0.4% през 2015 г.

Ефектът за руската икономика обаче ще бъде доста по-осезаем - 1.5% от БВП тази и цели 4.8% от БВП през следващата година.

Списание "Икономист" прогнозира несравнимо по-големи загуби за руските фирми - в рамките на 744 млрд. евро (близо 1 трилион долара).

Южноевропейските държави като Италия демонстрират на преговорите в ЕС най-голяма загриженост за ефекта от санкциите върху икономите си и опитват да получат в замяна облекчаване на правата за бюджетен дефицит и ниво на задлъжнялост, допълва EUobserver.

Туркини публикуват снимки, на които се смеят

Турският вицепремиер посъветва жените да избягват смях на публично място

Стотици туркини публикуваха в Туитър снимки, на които се смеят. Те протестираха срещу „препоръката“ на турските власти жените да не се смеят на публични места.

„Препоръката“ беше отправено от турския вицепремиер Бюлент Арьнч, който заяви, че жените трябва да се придържат към моралните ценности и да знаят кое е благоприлично и кое не. Според него дамите трябва да внимават със своята чест и да не привличат внимание със своя смях на публично място.

Тези коментари на вицепремиера предизвикаха бурни реакции в социалните мрежи. Мнозина интернет потребители отправиха критики към турската власт, че твърде много се намесва в личния живот на гражданите.

Организацията на жените заяви, че ще подаде жалба срещу Арьнч, съобщиха БГНЕС. Турският вицепремиер също така отправи критики към популярните турски сериали, които според него тласкат жените към неморално поведение.

Филми за новата история на тракийци

ДИМИТЪР ОШАВКОВ

На 11 юли в Дома на старозагорското дружество „Одринска епопея“ се състоя среща, на която Петра Мечева – председател на Тракийския женски съюз и на старозагорското дружество дари на айтоското тракийско дружество „Петър Киприлов“ своята нова книга „Родени от Тракия, родили за Тракия“. От своя страна домакините получиха два документални видеофилма. Единият е „Национален тракийски събор в гр. Маджарово“, проведен на 28 септември 1991 год. Филмът съдържа пламенната реч на секретаря на Съюза на тракийските дружества тогава Георги Димитров, произнесена пред Пантеона на тракийци и живото слово на Ста-

розагорския митрополит Панкратий, в което горещо призова тракийци: „...паме-

тникът-костница параклис да стане...“. Родолюбиви българи осъществиха за-

ръката на покойния водач на Старозагорската епархия-благотроитна района на трагичните събития край Арда през мрачната 1913 година и превърнаха костницата в параклис. С благодарност П.Мечева прие и втората лента-документалния филм „19-ти възстановителен конгрес на тракийската организация“, проведен на 25 и 26 март 1992 год. в гр.Хасково. В този филм е отразен и грандиозният концерт в чест на делегатите на конгреса, поднесен от тракийски състави на централния площад в Свиленград в Деня на Тракия.

Гостуваме на потомка на най-стария хасковски род

АНЕТА ГЕОРГИЕВА

Дори и в напреднала възраст бившата учителка Славка Маразова (пето поколение хасковлийка) е запазила изключително – телно бодър дух и памет. Още от прага на своята къща тя ни потопи в дълбоките води на родовите си спомени – снимки, статии, изрезки от вестници, предмети, запазени в скромна ракла, която тя често отваря и преравя в дългите си делници.

Със заслужена гордост тя разказа за своя дядо участник в Балканската и Първата световна война и

особено за един разказ, поместен в национален вестник за геройството на български войник – „Един срещу сто“, чийто герой е нейният дядо – по бащина линия, сражавал се храбро при завоя на река Черна.

Още от много малка тя обиква

и става съпричастна към съдбата на тракийските българи, които прогонени от своите родни места заживяват в Хасково. От своя баща тя научава за събитията край Маджарово и участието му като войник при оказване на помощ на бедстващите

край река Арда стотици беззащитни деца, жени и възрастни хора.

Да оказват внимание към дългогодишната членка на Тракийското дружество в Хасково решиха Кирил Сарджев председател на дружеството и Анета Георгиева – секретар на НЧ „Тракия – 2008“. За спомен те и поднесоха поздравителен адрес и подаръци.

Кметовете от РАО „Тракия“ искат отлагане на новата такса смет

На проведено разширено заседание на Управителния съвет и работна среща на кметовете от РАО „Тракия“ на 18 юли 2014 г. в община Първомай, участниците поискаха отлагане за въвеждането на новата методика за формиране на такса смет. Те категорично подкрепиха становището на НСОРБ, според което преди утвърждаването на методиката, тя трябва да бъде тествана пилотно в групи общини с определени характеристики, за да се оцени реалната ѝ приложимост и обоснованост. Необходимо е и технологично време да се настроят програмните продукти, както и за провеждане на разяснителна кампания сред обществото.

По време на срещата, кметът на общината-домакин Ангел Папазов разказа за историята, традициите, социално-икономическото развитие и културното наследство на Първомай. Той заяви: „Трябва да популяризираме историческите и археологически обекти в нашите населени места и да мислим за общ туристически продукт, който да презентираме в страната и чужбина. Убеден съм, че трябва да работим заедно за осъществяването на този проект“. Ангел Папазов показа и продукцията на местни фирми от хранително-вкусовата промишленост.

Председателят на Национално движение по приложно колоездене Светослав Кръстев представи презентация за този спорт, който има традиции от 33 години в нашата страна. След заседанието кметовете от РАО „Тракия“ посетиха Арт работилница за български сувенири в Първомай, както и чешката фирма за бетонови изделия ЖПСВ.

Честито!

Централното ръководство на СТДБ и редакцията на в. „Тракия“ поздравяват най-сърдечно рождениците на съюза:

Мила Пенева Ковачева-Карнобат	7.8
Алексей Юриевич Беленкий-София	7.8.1965 г.
Папани Козарева-София	19.8
Маринка Грудева Василева-с. Ген. Инзово	20.8
Димитър Иванов Пантелеев-Сливен	25.8.1946 г.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен
номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корусев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА
e-mail: vesttrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Валентина АНГЕЛОВА (Бургас) – 0887 794 455; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ – 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) – 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) – 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) – 038/632 060; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40
Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSGF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ВЕНЕТА НИКОЛОВА

Снимки авторът

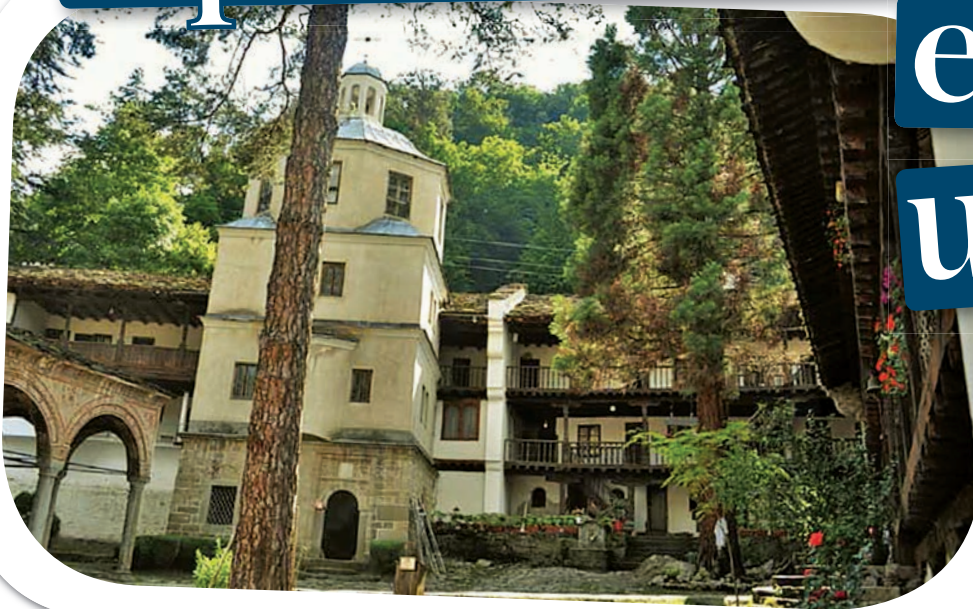
Понятието „красива природа“ отдавна се е превърнало в клише, което трудно може да опише въздействието на места като Троянския Балкан, например. През лятото тук всичко тъне в сочна зеленина, а разпръснатите навред хотели и къщи за гости започват да се пълнят с туристи. Чифлик, Шипково, Беклемето, Бели Осъм, Орешака и други симпатични курортни селища, стгшени в прегръдката на планината се готвят за успешен летен сезон.

Смръщено юнско небе и безпрецедентно обилните валежи не успяха да отложат старта на активния сезон в регион Балканиа, обединяващ няколко старопланински общини, в това число и Троян. Съдейки по заетостта на хотелите, нищо не е в състояние да спре ценителите на природосъобразния начин на живот

да изберат именно Троянския Балкан

за своя уикенд или лятна, макар и дъждовна, почивка. Стопаните на еко селище Азаря например определено не могат да се оплачат от липса на клиенти. В шестте кръгли дървени къщурки с конусовидни покриви, изградени съобразно законите на фън шуй и наподобяващи старобългарски юрти, има хора по всяко време. Домакините им ги обучават как да се освободят от стреса и да повишат тонуса си, как да се хранят

Троянският Балкан е пълен с изненади

здравословно и да се радват на живота. Обучението включва, разбира се, и общуване с природата на Троянския Балкан, като източник на позитивна енергия и... незаменим лечител.

А как да не преодолееш умора, болезки и мрачни мисли, веднъж потеглил нагоре по пътеките на Стара планина! Някои от тях отвеждат до неочаквано красиви местенца. Като например отстоящото на 20-ина километра от Троян село Гумошник. Разположеното край река Видима селце е известно най-вече с жертвите си при корабкрушението на Титаник – общо осем на брой. Техен скромнен паметник е издигнат в двора на църквата „Св. Николай Летни“. Стариат

храм, построен преди 175 години, се отличава с мащабните си размери, както и с уникалния си, приказно красив иконостас, който е истински шедьовър на резбарското изкуство. Любопитно е и възстановеното килийно училище. В миналото Гумошник наброявал над 1500 жители, а дечицата от околната се обучавали по най-авангардните за времето методологии. Днес с лобонистство разглеждаме месните дървени чинове

с пясъчник, калемите и масилниците, плочките за писане и смятане с тесни и широки редове и прочие непонятни за нас, живеещите в ерата на интернет, пособия.

А иначе възможности за

активен отдих и повишаване на адреналина – колкото щеш! Въпреки безобразното време, на пълни обороти работи въженият парк „Катеричката“ в курортната местност Беклемето. „Най-възрастният ни катерач беше една 75-годишна жена, която геройски преодоля всички препятствия, а те не са никак лесни“ – разказва с охота собственикът на атракционния парк – бившият военен Милко Чакърски. И добавя:

„Въженият ни атракцион е съчетание от различни въжета, лиани, стълби, греди, алпийски тролеи, алпийски въжета и пр. С една дума това е идеалното място за забавления на малки и големи. Паркът съществува от шест

години, но постоянно го усъвършенстваме с нови елементи. Миналата година, например към него изградихме и детски парк. Тази година пък го ремонтирахме изцяло и сега добавяме още два-три елемента, които са за по-екстремни хора.“

Районът се прочу и като спа и балнеодестинация най-вече с хотелите си в селата Чифлик и Шипково. Гости от страната и чужбина релаксират в местните спа центрове и открити минерални басейни, при това не само през лятото! Когато всичко тук потъне под пухкав снежен юрган, народът се втурва към външните басейни, за

да разпунска спрег парните изпарения на минералните им води

През последните години местната администрация положи сериозни усилия за популяризиране на туризма, като се захвана с цяла поредица от европейски проекти. Кметницата на Троян Донка Михайлова се е амбицирала да превърне планинската община в модел за устойчив туризъм.

„Работим и върху идея-

та за възстановяване на Виа Траяна“ – разказва тя. „Това е римският път, който е свързвал Дунав с Бяло море и който е пресичал Балкана в нашия район. Един от най-добре разкритите обекти от това време са останките от римския град Состра от II век. На територията на общината имаме шест такива обекта, които ще бъдат включени в специален маршрут. Интересното е, че там където минава Виа Траяна, всъщност върви един много древен път, пътят на минералните извори. Някога Траян е изграждал пътищата си именно покрай такива левковити води.“

Можем до безкрай да разказваме за красотите на Троянския Балкан, за възрожденските му селища, за старинните занаяти, за пивката му сливовица, вкусните баници, множеството фестивали и атракции. В местността Айдушко сбирнище край село Балканец, например ще ви предложат да стреляте с лък, да яздите кон, а по предварителна заявка, и да ви отвлекат хайдуци. С една дума, Троянският Балкан е пълен с изненади.

